

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Qualiter ingressus in Monasteria Monialium sit prohibitus. punct. 10.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

de ſuperioribus, de quibus immediatè antea dixerat, at hi erant epiſcopi, & regulares prælati, ergo omnes ij hijs pœnis comprehenduntur.

23. Tertio dubitatur, qui comitatus, & receptio neceſſarij ſint, ut comitantes, & recipientes moniales iniquè egreſſam cenſuram excommunicationis incurrant? Breuiter reſpondeo, debere eſſe comitatum, vel receptionem, quæ eum egreſſum, vel illius perſeuerantiam foueat, aliàs non eſt formalis comitatus, vel receptio monialis è monaſterio egreſſæ: ſic Man. Rodrig. tom. 1. queſt. regul. queſt. 49. art. vlt. Sanchez lib. 6. ſum. cap. 15. num. 72.

24. Aduertendum tamen eſt ad incurrendum ſupradictas pœnas egreſſum à clauſura completum requiri, quod ſufficit etiam ſi ad breuiſſimum tempus fiat. Secus verò ſi egreſſus incompletus eſſet, qualem cenſeo ſi extra limen clauſuræ non totum corpus, ſed partem haberes. Sanchez lib. 6. ſum. cap. 15. num. 6. 8. & 68. & cap. 16. num. 70. Barboſa 3. part. de poteſt. epiſc. alleg. 102. num. 30.

PUNCTVM X.

Qualiter ingreſſus in monaſteria monialium ſit prohibitus.

Conſtat in monaſteria monialium ingreſſum prohibitum eſſe à Bonifac. VIII. in cap. periculoſo de ſtatu Regular. in 6. ibi. Nulli aliquatenus inhonèſtæ perſonæ, nec etiam honèſtæ (niſi rationabilis, & manifeſta cauſa exiſtat, ac de illius ad quem perſonerit ſpeciali licentia) ingreſſus, vel acceſſus pateat ad caſdem moniales. Quod decretum quoad ingreſſum confirmauit Trid. in dicta excommunicationis pœna, ibi, ingreſſi intra monaſterij nemini liceat cuiuſcumque generis, aut conditionis, ſexus, vel ætatis fuerit ſine epiſcopi, aut ſuperioris licentia in ſcriptis obſerta ſub excommunicationis pœna ipſo facto incurrenda. Dare autem tantum epiſcopus, vel ſuperior licentiam debet in caſibus neceſſariis. Pius vero V. & Greg. XIII. & Sixtus V. varias conſtitutiones nouis pœnis auctas in fauorem huius clauſuræ ediderunt: ſed hæc non tam prohibent ingreſſum, quam ingreſſum prætextu facultatis conceſſæ, & reuocatæ, de quarum intellectu inſta aliquid attingemus. Vt igitur hæc prohibitio clariùs innoſceat, examinandum ſigillatim eſt. Primo, quæ ſint perſonæ ſub hæc prohibitionem comprehenſæ. Secundo, qui poſſint licentiam dare ad ingreſſum, & qualiter hæc licentia concedenda eſt. Tertio, quæ cauſa neceſſaria ſit, & ſufficiat ad prædictam licentiam concedendam. Quarto, quæ pœnæ impoſitæ ſint tum ingredientibus, tum admittentibus, tum licentiam concedentibus aliter quam à iure permittitur.

§. I.

Quæ ſint perſonæ, quibus ingreſſus in monaſteria Monialium interdictus eſt.

S V M M A R I V M.

1. Omnibus cuiuſcumque conditionis excepto Rege, Regina, &c. prohibetur.
2. Non prohibetur infantibus.
3. Prohibetur perpetuo amentibus.
4. Quid dicendum de Monialibus licitè egreſſis; Proponitur ſententia Llamas & Sanch. Rariùs eſt in nullum monaſterium ingreſſi poſſe.

1. Conſtat ex cap. periculoſo de ſtatu Regular. in 6. & ex Trident. dicto cap. 5. ſeſſ. 25. interdictum eſſe in monaſteria monialium ingreſſum omnibus cuiuſcumque ætatis, & conditionis ſine tam viris, quam feminis, tam laicis, quam clericis, tam ſæcularibus, quam regularibus, ac etiam epiſcopis, ut tenet Nauarr. com. 4. de Regularib. num. 39. Gratian. diſceptat. forenſ. cap. 393. num. 5. & 20. Suar. tom. 4. de relig. tract. 8. lib. 1. cap. 1. in prin. Solum Reges, Regina, eorumque filij, & nepotes tacitè excipiuntur. Hi enim non cenſentur ſub generalibus verbis comprehenſi ob eorum regalem conditionem, ſed opus eſt illorum expreſſa mentione. Sanch. lib. 6. ſum. cap. 16. num. 3. & cap. 17. num. 5. Quocirca de triplici perſonarum genere eſt aliquis difficultas; an ſit eis ingreſſus interdictus, nempe de infantibus, de amentibus, & de Monialibus ob neceſſariam cauſam à monaſterio egreſſi.

2. Quod attinet ad infantes, qui uſum rationis non attigerunt, manifeſtum eſt hæc prohibitionem non teneri; quia ipſi nullius præcepti capaces ſunt. Ex quo ſit neque moniales prohibitas eſſe illos admittere. Quia prohibitio monialibus facta eſt acceſſoria prohibitioni ingredientium, ut ma-

niſteſtè colligitur ex Trident. dicente, nemini liceat intraſſe ta Monaſterij ingreſſi. Cum ergo hi infantes nulla ingreſſus teneantur prohibitionem, neque moniales teneantur illos non admittere: ſic Nauarr. com. 4. de Regularib. num. 59. & in ſum. cap. 28. addit. 2. ad num. 143. cap. 25. Azor. tom. 1. inſtit. mor. lib. 3. cap. 8. queſt. 5. Man. Rodrig. queſt. regul. tom. 1. queſt. 46. art. 1. Sanch. lib. 6. ſum. cap. 16. num. 5. Barboſa 3. part. de poteſt. epiſc. alleg. 102. num. 14. Suar. tom. 4. de relig. tract. 8. lib. 1. cap. 10. num. 2. & alij apud ipſos.

3. De perpetuo amentibus grauior eſt dubitatio; nam cum ipſi altrinque non poſſint præcepto obſeruandi monialium clauſuram; eo quòd viu rationis careant; neque moniales videntur obligatè illos non admittere; ſicuti de infantibus diximus. Verum omnino tenendum eſt hos amentes excludendos eſſe, grauiorque peccatores qui illos in monaſteria monialium introducunt, vel admittunt. Nam ipſi ſicut ebrij, & dormientes hæc obligatione ligati ſunt, tameti ob defectum rationis ab illius obſeruatione excuſentur: quam excuſationem habere non poſſunt eos liberè introducentes, & admittentes; ſicuti non haberent, ſi ebrios, & dormientes introducerent. Et fortè ea de cauſa in cap. periculoſo ſub verbo paſſiuo dictum eſt. Nulli inhonèſtæ, vel honèſtæ perſonæ ingreſſus pateat; ut ſic non tantum liberè ingredientibus, ſed permittentes ingreſſum comprehenderent, & manifeſtum eſt ſub perſona honèſtæ, vel inhonèſtæ hos amentes intelligi, qui à monaſteria perturbare poſſunt, & vanis locutionibus ad malum pronocare, & ita tenet Nauarr. comment. 4. de Regul. num. 59. Sanch. lib. 6. cap. 16. num. 8. Man. Rodrig. queſt. regul. queſt. 46. art. 1. Barboſa alleg. 102. num. 32. ſine Suar. tom. 4. de relig. tract. 8. lib. 1. cap. 10. & num. 3.

4. Tertio dubitari poteſt de monialibus licitè è monaſterio egreſſis; an liceat monaſteria ingreſſi: Et quidem ingreſſi in proprium monaſterium, in quo clauſuram profeſſæ ſunt, nemini poteſt eſſe dubium licitum omnino eſſe: ſi quidem ſolum pro neceſſitate vigente, & licentia in ſcriptis obſerta permiſſum monialibus eſt extra illud manere; ac poſſe in alienum monaſterium ingreſſi ſive ſit eiudem ordinis, & habitus ſive diuerſi difficultate non caret, eo quòd ſit ingreſſus in monaſterium abſque licentia. Llamas in methodo curæ. in append. §. 11. in fine exiſtimat monialem, & vanis locutionibus ad malum pronocare, & ita tenet Nauarr. comment. 4. de Regul. num. 59. Sanch. lib. 6. cap. 16. num. 8. Man. Rodrig. queſt. regul. queſt. 46. art. 1. Barboſa alleg. 102. num. 32. ſine Suar. tom. 4. de relig. tract. 8. lib. 1. cap. 10. & num. 3.

5. Licentiam admitti comparatione monaſterij eiudem Ordinis, & habitus, ſecus diuerſi. Mouetur; quia comparatione monaſterij eiudem Ordinis ceſſat prohibitio, quæ eſt, ne extranea illuc ingrediat; ac monialis eiudem ordinis, & habitus non eſt extranea à conuentu, ſed moraliter propria illius. Ergo ingreſſi poteſt ſive cauſa hoſpitij, ſive gratia animi recreandi, aut inuiſendi moniales. Quæ ratio non procedit in monaſterio diuerſi ordinis, ac proinde in illud abſque licentia ingreſſi non debet. Hæc autem licentia (inquirit Sanch.) concedi poteſt, ſi eo in loco non ſit aliquid hoſpitium, in quo commodè noctem ducere poſſet; quia religioſa charitas, honèſtasque monialis ſufficientem cauſam præbet illius licentiæ concedendæ.

Sed hæc Sanch. diſtinctio mihi non probatur; nam eſto monaſterium ſit eiudem ordinis, & habitus, cuius eſt monialis illuc ingrediens; non inde ſit, monialem alibi profeſſam, & alterius monaſterij clauſuræ obligatam eſſe propriam illius. Aliàs omnes moniales eiudem ordinis, & habitus poſſent pro libito quælibet monaſteria ſue religionis ingreſſi, cum ſint ſub eadem clauſura, quod eſt omnino falſum. Quocirca verius exiſtimo ſive monaſterium ſit eiudem ordinis, ſive diuerſi non poſſe monialem illuc ingreſſi abſque ſuperioris illius licentia; quia cum non ſit illius monaſterij, ſed alterius, comprehenditur ſub prohibitionem concilij interdicentis omnibus, qui illius monaſterij non ſunt, ingreſſum in illud. Supradictamque licentiam exiſtimo dari poſſe, ſi eo in loco non adit hoſpitium, quo commodè noctem ducere poſſet; quia eo caſu honèſtati monialis, & decenti religioſi habitus conſulitur; ac proinde cenſeri debet legitima cauſa licentiam concedendi. Secus vero ſi monialis cauſa recuperandæ ſalutis in aliquo oppido exiſtente, velleque cauſa animi recreandi, vel monialis inuiſendi monaſterium ingreſſi, cenſerem vique cauſam legitimam non eſſe ingreſſus quia non eſt neceſſaria.

§. II.

Qui possint licentiam dare ad ingressum in monialium monasteria, & qualiter hæc licentia concedenda sit?

S Y M M A R I V M.

1. Episcopus concedit licentiam in monasteriis sibi, sedique Apostolica immediatè subiectis, in aliis regularis Prælatus?
2. Qui nomine Episcopi veniant?
3. Qui veniant nomine superioris.
4. Nemini alteri à superiore consentus huius facultatis concessio delegari potest.
5. Prælatus potest alia concedere facultatem sibi assumere possunt ex causa tamen necessaria.
6. In scriptis hæc facultas concedi debet.
7. Limitant aliqui in casibus frequenter occurrentibus, & à iure concessis. Sed non admittitur limitatio.
8. An casu quo à superiore expostulari licentia requiritur, debeat peti ab Abbatis, cui nec facultas, nec arbitrium commissum est? Affirmant aliqui. Verius est oppositum, appositam quadam declaratione.
9. Primo ingressu licentia absolute concessa finitur.

Episcopus in monasteriis sibi subiectis, & subiectis immediatè sedi Apostolicæ hæc licentiam concedit. In monasteriis verò exemptis, & regulari Prælato subiectis prælatus regularis. Quod satis indicavit Concilium dicto cap. 5. sub distinctione Episcopi, vel superioris licentiam requirens, sibi, sine Episcopi, vel superioris licentia in scriptis obtenta; & infra. Dare autem Episcopus, vel superior licentiam debet in casibus necessariis. Non quasi vellet Episcopus, vel regularem prælatum in quælibet monasteria potestate gaudere concedendi hæc licentias, sed Episcopus in monasteria sibi, vel sedi Apostolicæ subiecta, regularem vero Prælatum in monasteria suæ iurisdictionis: sic Nauarr. *com. 4. de Regularib. n. 60. Azor. 1. par. lib. 13. c. 8. q. 7. Man. Rodrig. 1. 1. q. 46. regul. q. 46. art. 2. Sanch. lib. 6. sum. cap. 16. n. 13. Barbosa alleg. 102. n. 40. & 41. Suar. 4. de relig. tract. 8. lib. 1. c. 10. n. 11. & 12.*

2. Nominè Episcopi intelligitur Abbas, Prior, & quilibet alius iurisdictionem quasi Episcopalem habens. Non enim dignitatis, sed officij, & iurisdictionis eo nomine Episcopi spectatur. Deinde intelligendus venit vicarius Episcopi, & capituli sede vacante, quia hi sunt ordinarij, quibus monasteria subiecta Episcopali iurisdictioni subiciuntur. An autem debeant habere speciale mandatum? Affirmant communiter doctores præcipue quoad monasteria Sedi Apostolicæ immediatè subiecta: nam hæc non auctoritate ordinaria, sed delegata reguntur ab Episcopo, quæ ex designatione vicarii communicari non censetur: sic Barbof. *alleg. 102. n. 28. Suar. tom. 4. de relig. tract. 8. lib. 1. c. 10. n. 11. restaturque à sacra congregatione decilum.*

3. Nominè superioris intelligitur regularis ille prælatus siue generalis, siue provincialis, siue localis, cui monasterium subicitur: quia solum subiectionem, & gubernationem Concilium spectavit. Suar. *t. 4. de relig. tract. 8. lib. 1. cap. 10. à num. 12. Sanch. lib. 6. sum. c. 16. n. 15. & 16. Barbosa alleg. 102. num. 40. & 41. Abbatissa vero sub illo nomine superioris non comprehenditur, quia illi monasterium absolute subiectum non est, sed secundum quid quoad regimen domesticum: & tradunt pro certo Nauarr. *com. 4. de Regul. n. 59. sibi contrarius via qua doceret. c. 28. addit. 2. ad n. 143. c. 25. Azor. 1. 1. in fin. moral. lib. 13. c. 8. q. 6. Man. q. regul. 1. 1. q. 46. art. 2. Sanch. aliis relatis lib. 6. sum. c. 16. n. 22. Suar. 1. 4. de relig. tract. 8. lib. 1. c. 10. n. 14.**

4. An autem prælatus consentus vices suas committere Abbatissæ, vel confessorio possit? Affirmat Nauarr. *dicto com. 4. de Regular. n. 60. Man. Rodrig. q. 46. art. 2. in fine. Graffis 1. p. decif. lib. 4. cap. 13. n. 6. Sanch. lib. 6. c. 16. n. 22. quia hæc potestas iure ordinariæ prælato competit, & eaque de causa videtur posse eam cuiuslibet delegare. At verius censo nemini alteri à superiore consentus delegari posse: quia Concilium Tridentinum hæc delegationem videtur prohibuisse, si quidem dixit nullum alium præter Episcopum, & superiorem hæc licentiam concedere posse etiam vigore *cuiuscumque facultatis*, vel indulti hæctenus concessi, vel in posterum concedendi. Non ergo Abbatissæ, vel confessorio hæc facultas committi potest: sic sustinet Suar. *t. 4. de relig. tract. 8. lib. 1. cap. 10. num. 14. Quod si officias frequenter contingere casus, qui necessario postulante ingressum, & superior abest: expediebat ergo hæc potestatem Abbatissæ communicari. Facile responderet affirmando absque communicatione facultatis illis casibus prouideri posse: si superior eam facultatem ingressus concedat, cui Abbatissæ, vel confessorio iudicauerit expedire. Vnde Abbatissæ, vel confessorio nos committitur facultas, sed causæ**

iudicium, vt facultas à superiore concessa habeat effectum. Si verò vigeas, ex illis verbis concilij inferri neque Pontificem posse Abbatissæ, vel confessorio, vel alteri ab Episcopo, & superiore consentus hæc facultatem concedere, cum concilium generaliter loquatur, negandum est, quia par in parem non habet imperium: neque enim Concilium voluit, nec potuit Pontificem hæc potestate priuare, sed voluit, vt nunquam à Pontifice talis commissio fieret: sic Suar. *d. cap. 10. n. 4.*

5. Rursus Episcopus, vel Prælatus, qui possunt aliis licentiam ingrediendi concedere, & sibi concedere possunt ex causis tamen necessariis: tum quia seorsum dispensare possunt, sicut possunt cum subditis: tum quia illa non tam est dispensatio, quam vltus licentiæ à iure concessæ: tum denique quia sic decidit Greg. III. in bulla incipiente *Dubius quæ emergunt edita anno 181. Decembr. 25.* caueturque in dicta bulla eos debere ingredi à paucis, & senioribus associatos; & ita tradit Nauarr. *lib. 3. consil. tit. de statu Monach. consil. 6. aliis 9. Man. Rod. 1. 1. q. 46. regul. q. 46. art. 5. Azor. 1. p. in fin. moral. lib. 13. cap. 8. q. 9. Sanch. lib. 6. sum. cap. 16. n. 25. Barbosa alleg. 102. n. 43. Extendendaque est hæc doctrina ad omnes illos, qui ex delegatione habent potestatem ingrediendi ad huiusmodi ingressum absque personarum limitatione, vel cum limitatione personarum, sub quibus ipsi comprehenduntur; Hi enim possunt seorsum dispensare, sicut cum aliis, vt bene aduertit Sanch. *n. 26. & 27.**

6. Modus autem quo hæc licentia concedi debet præscribitur à concilio, vt sit in scriptis, vt hæc ratione rarius, maturiorque consideratione concedatur. Quocirca sine dubio existimo peccatum mortaliter, & in excommunicationem à concilio statutum incidere, qui licentia ore tenus concessa contentus monialium monasteria ingrederetur, cum postea licentiam in scriptis obtinere. Neque enim existimandum est qualiter scripturæ tanquam rem leuem, leuissime considerationis à Concilio, & Pio V. expostulari: sic sustinet Llamas *in methodo curas. in append. §. 6. in fine. Sanch. lib. 6. sum. cap. 16. n. 32. Quod adeo verum est, vt si superior generalem licentiam ingrediendi concedat omnibus illis, quos Abbatissæ, vel alius tertius ingredi necessarium esse iudicauerit, debeat in scriptis hæc concessionem facere: quia illa concessio est vera licentia pro ingressu. Secus dicendum est de iudicio necessitatis ab Abbatissæ factis; quia illud iudicium non est licentia, sub conditione, vt licentia à superiore concessa effectum habeat: ac proinde scriptura non indiget: sic sustinet Sanch. *lib. 6. sum. cap. 16. n. 38.**

7. Hanc conclusionem limitat Llamas *supra*, & frater Ioan. de la Cruz *lib. 1. de statu Religio. cap. 5. d. 2. concl. 3. notab. 3. Barbosa allegat. 102. num. 57. & in remissione concil. dicti cap. 5. circa finem*, vt non procedat in casibus frequenter occurrentibus, & à iure concessis, quales sunt ingressus medici, confessoris, visitatoris, artificis, & similibus. Cæterum verius existimo pro his omnibus licentiam in scriptis necessariam esse, si commodè obtineri potest; quia concilium absque vlla exceptione pro casibus necessariis licentiam in scriptis requirit. Et licet ingressus medici, confessoris, visitatoris, artificis à iure concessus sit, quando adest necessitas, hæc examinare, & approbare Episcopo, vel superiori consentus competit: Præterquam quod sæpe expediet hæc licentiam aliquibus ex his ministris negare; quia suspecti sunt, aliis tamen concessa. Merito ergo in tali approbatione scriptura inerte tenere debet, vt sic cum maiori consideratione concedatur: sic Sanch. *lib. 6. sum. cap. 16. n. 33. Dixi si commodè in scriptis obtineri licentia potest, vt excluderem casum, quo ex expectatione dictæ licentiæ graue damnum timeretur. Non enim lex humana cum eo rigore obligat, imo nec obligaret licentiam ore tenus expectare, si ex illius expectatione periculum esset grauis damni: sic Nauarr. *com. 4. de Regularib. n. 60. Graffis 1. p. decif. lib. 4. cap. 13. n. 6. Sanchez lib. 6. sum. c. 16. n. 34.**

7. Sed an eo casu, quo à superiore expectari licentia nequit, debeat ab Abbatissæ expostulari, difficultate non caret: Et quidem si Abbatissæ commissæ sit facultas licentiam concedendi, vt committi potest iuxta probabilem aliorum sententiam, vel secundum nostram concessa sit à superiore facultas iis, quibus Abbatissæ necessarium esse iudicauerit, certum est hæc facultatem, vel hoc arbitrium ab Abbatissæ esse expostulandum, vt sic fiat ingressus ex superioris licentia. At si nec licentia, neque arbitrium commissum Abbatissæ sit, variant doctores; an eius consensus sit expostulandus? Affirmant expostulandum esse. Man. Rodrig. *1. 1. regul. q. 46. art. 2. in fine & q. 47. art. 4. in fine 1. Sanchez lib. 6. sum. cap. 16. num. 37. Mouentur, quia credendum est prælatum pro his casibus vrgentibus, quibus consuli non potest, vices suas Abbatissæ commississe, vt sic maiori eum decencia ingressus fiat, & quoad fieri potest, lex de præmittenda licentia obseruetur. Sed contrarium verius existimo, eo quod Abbatissæ hæc facultas committi non possit, vt ex Tridentino probauimus. Et licet committi possit arbitrium, seu iudicium*

3. Item ex parte contentus est legitima causa ingressus, si moniales indigeant ad infirma domus officia, & ad curandas infirmas scemiois infirmitatibus: sæpe enim moniales choro destinata non valent iis officiis incumbere, & cum non adint læcæ, seu conuersæ, per quas commodè præstari possint, opus est has famulas recipi: debent tamen recipi sub conditione seruandi clausuram: sic Man. Rodrig. tom. 11. q. 9. regul. quæst. 46. art. 7. & seqq. Sanch. lib. 6. sum. cap. 16. n. 65. & 66. Suar. tom. 4. de relig. tract. 8. lib. 1. cap. 10. num. 18. & 19. Barbosa allegat. 102. num. 60. An vero pro priuata monialis ministerio admitti possint hæ ancillæ? Affirmat Sanch. n. 66. eo casu quo persona nobilis esset, æque valeat, aut nimia senectus, nec satis per famulas monasterij, seu laicas consulti possit. Cæterum existimo directe ob nullius monialis ministerium recipi ancillas posse, sed omnes recipi debere, vt conuenit infirmis, qui obligationem habet infirmis consulendi. Quod si id præstare non possit perceptas, possunt alia recipi, esto ea intentione recipiantur, vt famulati alicuius singularis applicentur Suarez tom. 4. de relig. tract. 8. lib. 1. cap. 10. num. 20.

6. Ex parte verò singularium monialium, quarum necessitatis remedium in bonum conuentus redundat, dantur peragendi ministeria est sacramentum confessionis, Eucharistia, vel extremae vinctiois. Et quidem si adit periculum mortis, nemini est dubium licere, imo superiorem ad eum ingressum obligari, cum non possit aliter ea sacramenta necessitatis sibi subditæ ministrare. Seculæ vero hæc extrema necessitate licet ingressus ob ministrandum infirmæ sacramentum confessionis, & Eucharistia, quoties ex præcepto regulæ aliis monialibus ministratur; quia ob infirmitatem deterioris conditionis esse non debet, cum eo tempore magis indigeat. Item illis temporibus, quibus solita erat supradicta sacramenta frequentare, poterit frequentare infirma; quia æquum non est eo subsidio tempore maioris necessitatis priuari: sic Man. Rodrig. tom. 1. quæst. regul. quæst. 47. art. 4. Miranda manuel prelat. 2. tract. de sacris monialibus. q. 2. art. 7. Barbosa alleg. 102. n. 49. Sanch. lib. 6. sum. cap. 16. n. 45. & 46.

7. Ad hæc sacramenta ministranda cum sacerdos ingreditur, ingredi debet indutus alba, seu superpellicio, & stola, & duobus, vel saltem vno socio comitatus, vt cauerit ab Urbano IV. in reg. monialium S. Clarae cap. 7. & tradit Sanch. Man. Miranda, & Barbosa supra. Imo licitum est sacerdoti sic ministrare sacramentum ad eum suum sacrum in infirmaria facere; quia eo facto decentius sacramentum infirmis ministratur, quam si ex Ecclesie custodia deponeretur, specialique consolatione recreantur infirma sacrum audiendo: sic Man. dicta q. 47. art. 4. & 2. dub. Mitand. tract. de sacris monialibus. q. 2. art. 18. conclus. 1. Barbosa dicta alleg. 102. n. 49. Insuper licet sacerdoti ingredi, vt monialem in extremis constitutam piis exhortationibus adiuuet, illius serupulos, perturbaciones ledet, indigent enim maxime hoc ministerio moritura. Llamas in method. curat. in append. §. 6. Sanch. lib. 6. sum. cap. 16. n. 48.

8. Secundo moniali obeunte licitus est ingressus omnium illorum, qui ad aperiendum sepulcrum, illamque coaptandam, deferendum defunctæ corpus, officiumque sepulcræ exerecendum necessarii fuerint. Sanch. lib. 6. sum. cap. 16. n. 45. Barbosa alleg. 102. n. 50.

9. Tertio ob curandam monialem infirmam potest medicus ingredi, sed absque famulo; si vero infirmitas grauis sit, expeditaque plures medicos conuocari, omnes ingredi possunt; quia est casus necessitatis. Barbosa alleg. 102. n. 52. Sanch. lib. 6. cap. 16. n. 43. Pharmacopola autem raro licet ingressus, cum possit portionem extra clausuram præparare, & mediis monialibus infirmæ potrigere. Si tamen aliquando opus sit moniales docere, quomodo medicamentum aliqua præparanda sunt, vel asserenda, idque non possit præstare extra clausuram existens, possit clausuram ingredi quia est moralis necessitas: sic expressè Sanch. dicto cap. 16. n. 56. Quarto, ingredi potest ob eandem causam medendi monialem minor sanguinis seu barb. tonfori, & Cliturgus; quia est officium infirmæ fatis necessarium, nec illud valent moniales exerecere. Sanch. n. 43. Barbosa num. 14.

10. Quinto de matre, sorore, aliisque consanguineis dubitare quis potest; an causa inuisendi mgnalem morti proximam, eamque consolandi ingredi possint? Sed in hac parte decessionem negatiuum habemus à sacra congregatione, eo quod illa visitatio potius merorem causet, quam solatium, mentem monialis distrahatur, & in amore Dei repescere faciat: sic Man. Rodrig. tom. 1. quæst. regul. quæst. 46. art. 11. Miranda manual. prelat. tom. 1. tract. de sacris monialibus. quæst. 2. art. 4. Barbosa allegat. 102. n. 68. Ioan. de la Cruz lib. 1. de statu religio. cap. 5. dub. 2. conclus. 3. & alij.

11. Sexto de sartoribus, qui vestes faciunt, & de sutoribus qui calceos suunt, est dubium an legitimam habeant ingressus causam? Negat de vtrisque Barbosa num. 55. quia ram vestes, quam calceos metiti ab extra possunt. Sanch. dict. cap. 16.

n. 43. Huic sententiæ consentiunt pro sutoribus, quia absque ingressu possunt de calceamentorum mensura certiores fieri, vel ostensio calceo, vel declaratis punctis. At pro sartoribus reprobatur cum Nauarr. Com. 4. de Regular. n. 59. quia existimat moniali vestes commodè aptari non posse, nisi immediate corpus dimeantur. Ergo vero existimo nec his ingressum necessarium esse, nam esto debeant corpus metiri, & panum forcipibus præparare, præstare id possunt in limine clausuræ, ita vt nec monialis egrediatur, nec ipsi ingrediantur.

12. Qui verò ob prædictas necessitates monasteria, ingrediuntur, illis cessantibus exire illico debent. Quia cessat finis concessionis, & præcepti dispensationis. Sed hoc non est ita strictè & rigorosè intelligendum, vt quælibet breuis mora peccatum mortale constituat; quia hæc præcepta morali, & non metaphysico modo sunt intelligenda. Debet ergo mora esse diuturna, vt ex se pateat in fraudem legis fieri: sic Ludouic. de Miranda manual. prelat. tract. de sacris monialibus. quæst. 2. art. 10. Barb. allegat. 102. num. 59. Sanch. lib. 6. sum. cap. 16. n. 68. Man. Rod. 1. q. regul. q. 47. art. 11. & alij.

13. Ex necessitate ingredientium desumi itidem potest sufficiens causa ingressus. In hoc ergo ordine primum locum obtinent puellæ in monasterio educandæ, vt sic religioni afficiantur, illiusque habitum suscipiant, sin minus virtutibus instructæ nubant. Possent inquam ob hanc causam ex licentia Episcopi, vel superioris, Abbatis, & maiore parte conuentus consentiente has puellas admitti docent passim doctores testanturque à sacra congregatione decisum Man. 1. q. quæst. regul. quæst. 45. art. 10. Sanch. lib. 6. sum. cap. 16. num. 61. Suar. 1. 4. de relig. tract. 8. lib. 1. cap. 10. num. 21. Barbosa alleg. 102. num. 62. & alij plures apud ipsos. Aliquæ tamen conditiones ex sacra congregatione pro his puellis recipiendis seruandæ sunt teste Man. Sanch. Suar. & Barbosa supra. Prima est, ne monasterium habeat statutum in contrarium; quia illud obseruandum est: eaque de causa si numerus statutus est, vltra numerum recipi non possunt. Secunda, vt adit licentia Episcopi, vel superioris conuentus in scriptis, consentitque Abbatis, & maioris patris monialium. Tertia, ingredi debent sine ancillis obligata clausuram obseruare, ita vt inde exire possint, nisi non reuertatur. Verum si ob ægritudinem curandam ex licentia Abbatis, & conuentus exierint, noua superioris licentia, nouoque Abbatis, & monialium consensu accedente recipi possunt. Quarta, debent vti vestibus, quæ vitigiali pudori conueniant. Quinta, ne inhonestè vixerint, præcipue si monasterium non est solitum similes recipere. Sexta, vt quolibet semestri eis anticipata soluantur portio pro alimentis. Septima, vt locum habeant separatim à reliquis monialibus, & nouitiis ad dormiendum, & laborandum. Octaua, ne recipiantur minores septennio, nec maiores 25. eo tamen tempore accedente debet puella vel habitum religionis suscipere, vel ad domum paternam reuertere, ad idque compelli potest ab Episcopo, vel monasterij prelato eum designatione temporis.

14. Secundo, succedunt mulieres nuptæ, quæ separatæ à marito viuunt. Sed hæc nulla ratione admitti possunt ab hac Pontificia dispensatione, vt eo loco virtutibus instruantur; quia hic ingressus non tam necessarius, quam vitis iudicatur: Miranda manual. prelat. 2. tract. de sacris monialibus. q. 2. art. 2. conclus. unica allegat. 102. n. 66. Si vero ob timorem scilicet mariti ad monasterium confugiant, recipi possunt ex licentia superioris, & Abbatis, monialiumque consensu ita vt ob obtinuit; videturque casus summæ necessitatis, & debitæ charitatis, sicque à sacra Congregatione referunt decisum Man. Rodrig. 1. q. regul. q. 69. art. 10. declarat. 13. quamuis in 14. videatur contrarium de Jdi Tho. Zerola præf. Episcopi. 1. p. verbo monialis q. 11. Sanch. lib. 6. sum. cap. 16. n. 64. Ioan. de la Cruz lib. 1. de statu relig. cap. 5. dub. 2. conclus. 3. Barbosa alleg. 102. n. 66. Debent tamen seruare conditiones pro puellis educandis appostas: vt tradit Zerola, Sanch. Ioan. de la Cruz & Barb. loc. alleg.

15. Tertio restat dicendum de viduis, an in monasterium recipi possint, vt vitam honestam, & à secularibus separatim degant: Quia in re omnino tenendum est, Episcopo, vel monasterij prelato nullatenus permissum esse facultatem concedere ad hunc ingressum, sed Pontificis indulgentia opus esse: Quia casus non necessitatis, sed utilitatis iudicandus est; ac proinde sub potestate Episcopi, vel superioris monasterij non cadit, sic referunt decisum Man. Rodrig. 1. q. regul. q. 46. art. 10. Sanch. lib. 6. sum. cap. 16. n. 64. Barbosa alleg. 102. n. 67. Suar. 1. 4. de relig. tr. 8. lib. 1. cap. 10. n. 11. & alij.

§. IV.

Quæ pœnæ impoſitæ ſunt ingredientibus monialium clauſuram.

S Y M M A R I V M.

- 1 Quid ſtatuerit Trident.
- 2 Quid Gregor. XIII.
- 3 Quæ veniant intelligenda nomine monialis?
- 4 Quid nomine dignitatis, & officiorum, quorum priuatio imponitur.
- 5 Quas pœnas impoſuit Gregor. XIII. Prælatiſ iniquè ingredientibus.

1. **V**ariæ pœnæ tum violentibus monialium clauſuram, tum ad illius violationem cooperantibus impoſitæ ſunt.

Primo impoſita eſt à Trident. ſeſſ. 25. cap. 5. de Regularib. excommunicatione non reſeruata aduerſus ingredientem monialium monaſteria ſine Epifcopi, vel ſuperioris licentia in ſcriptis obrenta. Quæ excommunicatione ex parte perſonarum generalis eſt, cum afficiat quolibet ingredientem cuiuſcunque generis, conditionis, ſexus, vel ætatis fuerint. Epifcopos autem, vel ſuperiores monaſterij non videtur afficere; quia ipſi non debent à ſe licentiam in ſcriptis obtinere. Debet item hæc licentia in ſcriptis obrenta legitima eſſe (hoc eſt non vi, vel dolo impetrata, nec ex falſa cauſa) alias vtpotè irrita, & nullius effectus excommunicationem non impedit: ſic latè probat Sanch. lib. 6. ſum. c. 16. num. 75.

2. Deinde Gregor. XIII. in bulla incipiente, *Vbi gratia*, edita diebus Iunii anno 1575. pœnam excommunicationis reſeruata impoſuit aduerſus monialium monaſteria ingredientem prætextu facultatis à ſede Apoſtolica hæctenus conceſſæ, Abbatiffis verò, nec non Abbatibus conuentus, ac aliis monaſteriorum vtriuſque ſexus ſuperioribus, & perſonis quocunque nomine vocatis, qui prætextu ſupradictæ facultatis ingreſſum fouent, vel permittunt, vltra pœnam excommunicationis reſeruata imponitur priuatio dignitatum, beneficiorum ſuorum, ac inhabilitas ad illa, & alia in poſterum obtinenda. Sed hiſ pœnis iam non eſt locus; cum nullus ſit, qui prætextu facultatis à ſede Apoſtolica ante Gregor. conceſſæ, & ab ipſo reuocata, monaſteria monialium ingredi teneat, vnde notat Suarez tom. 5. de cenſur. diſp. 2. ſect. 6. n. 14. Qua de cauſa Gregor. XIII. in eadem bulla ſubdiſcit eifdem pœnis excommunicationis reſeruata, priuationis dignitatum, & beneficiorum, necnon inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda omnes, & quocunque perſonas Eccleſiaſticas, & ſeculares, ac etiam ordinum quorumcunque etiam mendicantium regulares, qui prætextu licentiarum ab Epifcopo, vel à ſuperioribus (quibus illas concedendi in caſibus neceſſariis tantum ex decreto Concilij Trident. facultas tribuitur) monaſteria monialium pro libito, & non neceſſitatibus vrgentibus dumtaxat ingrediuntur. Moniales vero præſumentes ſupradictos admittere eifdem pœnis affecti. Quæ ſunt valde notanda, quia paſſim contingere poliunt. Vnde ſi prætextu facultatis ab Epifcopo, vel ſuperiore conceſſæ etiam ex legitima cauſa, monialium monaſteria ingrediatis ex cauſa deficiente, ſupradictis pœnis afficeris; quia iam ingrederis vltra neceſſitatem vrgentem prætextu facultatis conceſſæ: ſic Suarez tom. 5. de cenſur. diſp. 2. ſect. 6. num. 14. Sanch. lib. 6. ſum. cap. 16. n. 90. Neque hæc pœnæ limitanda ſunt ad ingredientem prætextu facultatis ab Epifcopo, vel ſuperiore conceſſæ tempore Greg. & non ad ingredientem prætextu facultatis poſtmodum concedendæ. Quia Greg. nullum fundamentum præbuit huius limitationis, ſed potius ſignificauit & facultatem conceſſam, & concedendam comprehendit: ſiquidem generaliter dixit: Ne prætextu licentiarum ab Epifcopo, & c. neque ibi eam facultatem reuocauit, ſicuti reuocauit à ſede Apoſtolica conceſſam. Sanch. diſc. cap. 16. n. 76.

3. Sub nomine monialium, quibus interdicitur ſub prædictis pœnis excommunicationis, priuationis, & inhabilitatis, ne ſic ingredientem admittant, non ſolum moniales ſubdicit, ſed præcipue prælati, & quibus regimen, & cura monaſterij incumbit, intelliguntur. Quia quando materia prohibitionis æque ſubditis, & prælatiſ aptatur, ſub nomine monachi, & monialis Abbas, & Abbatiffa veniunt. Idemque eſt, quando materia bonum religionis, ſalutemque animæ concernit; vt multis exornat Sanchez lib. 6. ſum. cap. 16. n. 91. Sed admittere ingredientem æque Abbatiffæ, ac Prioriffæ aptatur, ac reliquis ſubditis, imo efficacius. Ex alia parte hæc lex bonum religionis, ſalutemque ſpiritualium monialium concernit. Ergo ſub illa Abbatiffa, & Prioriffa comprehenduntur. Deinde nemini alteri ab Abbatiffa, & Prioriffa competere poteſt pœna priuationis dignitatis, & officiorum, ergo ex illius

impoſitione non leue argumentum deſumitur voluiſſe Pontificem Prioriffas, & Abbatiffas comprehendere: ſic docuit Sanch. diſc. cap. 16. num. 91.

4. Quid autem nomine dignitatis, & officiorum, quibus ſic ingredientem priuantur, & inhabiles ſunt, & an hæc priuatio, & inhabilitas iudicis ſententiam requirit; Qui-ve dicantur ingredientem admittere, vt ſupradictis pœnis ſubiiciantur ſuperiori pun. explicatum eſt.

5. Inſuper Greg. XIII. in alia bulla incipiente, *Dubio*, qua emergunt, edita 23. Decemb. anno 1581. varias pœnas iudicis prælatiſ tam ſecularibus, quam regularibus, qui poteſtate ſibi à iure attributa monialium monaſteria ingrediendi videntur extra caſus neceſſitatis, & à paucis iſque ſenioribus, & religioſis perſonis comitati. Quod ſi extra caſus neceſſitatis ingrediatur, qui pontificalis dignitatis fuerint, prima vice Eccleſiæ ingreſſu interdicitur, pro ſecunda à munere Pontificali, & à diuinis ſuſpendantur. Deinceps excommunicationi ſubiiciantur. Regulares verò à prima vice omni officio, ac ministerio priuantur, eidemque excommunicationi ſubiaccant.

P V N C T V M II.

Qualiter accessus ad monialium monaſteria ſit prohibitus, & ſub qua pœna?

S Y M M A R I V M.

- 1 Expenduntur textus in cap. monaſteria de vita, & bonis clericor. & cap. periculoſo de ſtatu Monach. in 6.
- 2 Qui accessus in dictis decretis prohibetur, & qua frequentia.
- 3 Sub prædicto accessu non venit miſſio litterarum.
- 4 Quibusdam religioſis, cuiuslibet Romani prohibitorium eſt monialibus litteras mittere.
- 5 Sub hac prohibitione non comprehenditur miſſio litterarum, qua ad manus monialis non peruenerunt.
- 6 Sub obligatione mortali prohiberi poſſet, & de facto prohibetur, quoties imponitur excommunicatio.
- 7 Per ſe ſeculiſ circumſtantis accessus prohibitus non eſt.
- 8 Spectatis circumſtantis extrinſecis ſape eſt peccatum mortale. Et quando contingat.
- 9 Quid dicendum de frequentia.

1. **T**ota difficultas huius puncti verſatur in explicatioe Textus in cap. monaſteria de vita, & bonis clericor. & cap. periculoſo de ſtatu Monach. in 6. Nam in cap. monaſteria expreſſè Alexand. III. intendens frequentem accessum ad monialium monaſteria remouere, dixit: Monaſteria monialium ſi quilibet clericus ſine manifeſta, & notabili cauſa frequentare præſumpſerit, per Epifcopum arceatur, & ſi non deſiſterit, ab officio Eccleſiaſtico reddatur immunis; ſi laici, excommunicationi ſubdantur, & a certis fidelium ſunt peccatis alieni. At Bonif. VIII. in dicto cap. periculoſo non ſolum frequentem accessum, ſed accessum ad dicta monaſteria interdixit tam viris, quam feminis, ſibi: Nullique aliquatenus inhoneste perſonæ, neque etiam honeſtæ, niſi rationabilis, & manifeſta cauſa exiſtat, ac de illius ad quem pertinet ſpeciali licentia ingreſſus, & accessus pateat ad eandem monaſteria. Ex quibus textibus conſtat non eodem tenore Alexand. III. & Bonifac. VIII. proceſſiſſe. Nam Alex. III. ſolum frequentem vitiorum prohibuit; at Bonifac. cuiuslibet perſonæ ſine viſiſſe feminæ accessum interdixit. Itè Alex. poſt monitione ab Epifcopo factâ cõminatur clericis à frequentia non deſiſtentibus, ſuſpenſionem ab officio, laicis excommunicationem non quidem ipſo iure latam, ſed ab Epifcopo imponendam. At Bonif. nullam pœnam ſuæ cõſtitutionis tranſgreſſoribus deſignauit.

Circa hæc decreta duplex venit enodanda difficultas: Prima; qui accessus, & frequentia hiſ decretis prohibeantur? Secunda ſub qua obligatione, mortali, an veniali?

2. Quoad primam difficultatem arretinet, accessus prohibitus in dicto cap. periculoſo eſt aditus ad monialium monaſteria gratia videndi, ſeu colloquendi cum monialibus, nam ſi ex alia cauſa illuc accedas, ſub dicta prohibitione non comprehendis: ſic Nauarr. com. 4. n. 61. de regularib. verſ. 1. Mant. tom. 1. q. 99. regular. q. 45. art. 2. Sanch. lib. 6. ſum. c. 16. n. 112. Suta. tom. 4. de relig. tract. 8. lib. 1. c. 10. n. 24. Frequentem vero accessum ſentit Gloſſa in dict. cap. monaſteria in duobus actibus, cui fauet Abbas n. 5. ibi queſtionem indiciam relinquens. Colmas in pragmat. ad cap. frequens §. quapropter fol. 4. Steph. Gratian. diſcept. forenſ. cap. 393. n. 18. Sed rectius alij poſitum ſentunt: ſi enim inter vnum, & alium accessum, longum tempus interponatur nulla ratione dici poteſt frequentem accessum habere. Quapropter ex communi modo loquendi hæc queſtio decidenda eſt, & prudentis arbitrio relinquenda: ſic docuit Nauarr. com. 4. de Regularib. num. 61. Manda: ſic docuit Rodrig. tom. 1. quaſt. regul. q. 45. art. 4. Sanch. poſt alios ante quorundam